

Kendelse

afsagt den 22. november 2017

Sag nr. 2017-80-0049

Dan Harder

mod

DR

Dan Harder har anmodet Pressenævnet om at tage en sag op til behandling af egen drift i medfør af medieansvarslovens § 44, stk. 2. Anmodningen vedrører indslaget *"Både egyptere og israelere opflaskes til had"* bragt den 15. juni 2017 på DR P1 i radioudsendelsen *"Orientering"*, idet han mener, at god presseskik er tilsidesat.

Dan Harder har blandt andet klaget over, at Israel sammenlignes med Nazi-Tyskland.

1 Sagsfremstilling

DR P1 bragte den 15. juni 2017 radioindslaget *"Både egyptere og israelere opflaskes til had"* i radioudsendelsen *"Orientering"*. Indslaget indledes med følgende:

"Radiovært: Hadlæring er også et af vores temaer i dag. Vi ser på hvordan egyptiske muslimer lærer at hade deres kristne medborgere, og på hvordan israelske skolebørn lærer at hade palæstinensere. Det sidste sker med henblik på at skabe gode soldater, siger en israelsk professor, som har forsket i fremstillingen af palæstinensere."

Udsendelsen vender senere tilbage til det påklagede indslag. Heraf fremgik blandt andet:

[Tidskode 16.33-16.50]

"[...]

Radiovært: Et sted, hvor hadlæringen sker systematisk gennem skolebøgerne, er i Israel. Det fortæller den israelske professor, Nurit Peled-Elhanan, som forsker i hvordan palæstinensere skildres i israelske skolebøger. Hun er professor i uddannelse og lingvistik ved det hebraiske universitet i Jerusalem. Og hun konkluderer, at skildringen af palæstinenserne er decideret racistisk.

Nurit Peled-Elhanan (et klip fra et interview afspilles): You only see racist caricatures, some kind of Ali Baba who never lived anywhere. So they are not individuals,

they are not human beings, they are not part of the society. It's a group that is defined as a problem. And that's all. And this problem should be eliminated, should be solved. They actually define it like that: A problem to be solved. Like the Jews in Europe under Nazi Germany.

Radiovært: Ja, palæstinenserne skildres i de israelske skolebøger som et problem, der skal løses på samme måde, som jøderne blev fremstillet i Europa under Nazi-Tyskland. Og man ser aldrig billeder af læger eller lærere eller andre almindelige, moderne palæstinensere. Til gengæld så finder man racistiske karikaturer af en eller anden Ali Baba, der aldrig har levet, som hun formulerer det - professoren, altså. Velkommen Mia Ulgraven, du er medarbejder her på Orientering, og det er dig, der har interviewet den israelske professor. Fortæl os lige først lidt mere om hendes baggrund, for den er jo helt særlig.

Mia Ulgraven: Ja, udover at være forsker, så er hun også menneskerettighedsforkæmper. Hun har fået Europa-Parlamentets Sakharov-pris for at tale for de palæstinensiske menneskerettigheder. Og derudover, så har hun faktisk konflikten meget tæt inde på livet, fordi hun har selv mistet sin datter i et terrorangreb i Jerusalem. Tilbage i 1997, der går hendes 13- eller 14-årige datter rundt inde på gågaden, og så kommer der tre palæstinensiske selvmordsbombere og sprænger sig selv i luften og tager hende med i døden. Så til trods for, at hun har oplevet det, så kæmper hun palæstinenserne sag.

Radiovært: Og vi skal lige høre en bid mere af det interview, du har lavet med hende om, hvordan palæstinenserne fremstilles i de israelske skolebøger.

Nurit Peled-Elhanan (et klip afspilles): The people whose existence is only defined by their exclusion from society: They are primitive, modernity seems dangerous to them, they multiply dangerously. It is a pure racist education. It is in their blood, you see they are a race. And just like we know from the case of the Jews, if you are a race you cannot be changed and molded and cultivated to fit within the society, you just have to be eliminated somehow.

Radiovært: Mia Ulgraven, det er jo skarpe ord, det her. Igen sammenligner hun med jøderne i Nazi-Tyskland. Alle de negative egenskaber er noget, de har i blodet. De kan ikke påvirkes eller tilpasse sig, derfor må man af med dem, lyder logikken i skolebøgerne. Men det kan vel ikke være fremstillingen af palæstinenserne i *alle* israelske skolebøger?

Mia Ulgraven: Nej, ikke i alle, men faktisk i de fleste af dem. I hvert fald i mainstream-skolebøgerne. Hun har undersøgt alle de mest brugte skolebøger fra 3. klasse trin og opefter. Altså, de mest brugte bøger i samfundsfag og historie. Dem har hun været inde og undersøge, og der er det altså billedet her. Men der er også andre skolebøger, som forsøger at komme det her til livs, komme de her skævvredne narrativer, som det er, komme dem til livs, og fortælle både den israelske og den palæstinensiske version af historien i samme bog. Jeg har selv besøgt en skole. Faktisk i en landsby, hvor der både gik israelere og palæstinensere. Hvor de havde sådan en historiebog, hvor på den ene side, der fik man den ene del af folkets historie, og på den anden side fik man den anden del, så de blev eksponeret for begge dele.

Radiovært: Det her med eller, hvad skal man sige, selve formålet med den negative fremstilling af palæstinenserne i de israelske skolebøger, det er at fastholde besæt-

telsen og skabe gode israelske soldater til at udføre arbejdet, siger professor Nurit Peled-Elhanan.
[...]"

Dan Harder klagede over indslaget til DR den 9. og 28. august 2017. DR sendte den 3. oktober 2017 en afgørelse til Dan Harder. Klagen er modtaget i Pressenævnet 27. oktober 2017.

2 Dan Harders synspunkter

Dan Harder har til støtte for anmodningen anført, at det ikke er korrekt, at man i Israel, gennem israelske skolebøger, systematisk oplærer børn til had imod palæstinenserne med det bevidste formål at skabe gode soldater, som kan mishandle og dræbe palæstinensere.

Israel sammenlignes i indslaget med Nazi-Tyskland. En sådan sammenligning må anses som et udtryk for moderne antisemitisme i henhold til EU's "arbejdsdefinition" af moderne antisemitisme med relation til Israel. Dan Harder har sat spørgsmålstegn ved, om det er acceptabelt, at DR udbreder en direkte løgn om israelsk og dermed jødisk ondskab.

Han er redaktør af Israel-Online.dk, men er ikke selv omtalt i radioindslaget. Han betragter sagen som væsentlig og principiel og har på denne baggrund anmodet Pressenævnet om at tage stilling til, om sagen bør tages op af egen drift.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Hanne Schmidt, Jesper Rothe, Jørn Mikkelsen, Hans Peter Blicher, Lene Sarup, Ulrik Holmstrup, Marlene Borst Hansen og John Meinert Jacobsen.

Dan Harder har anmodet Pressenævnet om at tage radioindslaget *"Både egyptere og israelere opflaskes til had"* op til behandling af egen drift. Dan Harder er ikke selv omtalt i radioindslaget.

I medfør af medieansvarslovens § 44, stk. 2, og § 7, stk. 2 og stk. 3, i Pressenævnets forretningsorden (bekendtgørelse nr. 86 af 9. februar 1998 om forretningsorden for Pressenævnet) kan nævnet af egen drift tage en sag op til behandling, hvis sagen er af væsentlig og principiel betydning. Sagen optages til behandling, hvis et flertal af samtlige medlemmer stemmer for.

Dan Harder har blandt andet klaget over, at Israel sammenlignes med Nazi-Tyskland. I indslaget gengives og omtales således en israelsk professors udtalelse *"A problem to be solved. Like the Jews in Europe under Nazi Germany"*.

Pressenævnet finder, at spørgsmålet om skildringen af konflikten mellem israelere og palæstinensere er et emne af almen interesse. Nævnet bemærker videre, at sager, hvor der kan være en krænkelse af minoriteter eller en anden ubestemt kreds af personer, og hvor der

ikke er omtale af konkrete personer, der kan klage til nævnet, er blandt de tilfælde, hvor en egen drift-sag kan komme på tale.

Den udtalelse, der er tale om, er fremsat af en israelsk professor, der optræder i programmet. Programmet indeholder i øvrigt en række andre udsagn om undervisningen i Israel og skildringen af palæstinensere. Pressenævnet finder, at spørgsmålet om, hvorvidt DR har tilside-sat god presseskik ved at gengive professorens udtalelse og i øvrigt omtalt udtalelsen, ikke har en så væsentlig og principiel betydning, at der er grundlag for at tage sagen op til behandling af egen drift.

Anmodningen afvises, og sagen vurderes derfor ikke.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

København, den 22. november 2017

Christina Molin